

DE VLAAMSE MINISTER VAN OMGEVING EN LANDBOUW
VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN BEGROTING EN
FINANCIËN, VLAAMSE RAND, ONROEREND ERFGOED EN DIERENWELZIJN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Aanvraag principiële akkoord lancering projectoproep Groene Rand 2025

Samenvatting

De beslissing betreft de goedkeuring door de Vlaamse Regering voor de lancering van de projectoproep Groene Rand 2025.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

De goedkeuring van de projectoproep heeft betrekking op het beleidsveld Natuur en Biodiversiteit. Kadert binnen en geeft invulling aan de Beleidsnota Omgeving, meer bepaald OD1.7: Meer groen, voor een betere leefomgeving: *“We zetten in op het versterken van de band tussen natuur en gezondheid en op een interdisciplinaire samenwerking tussen het natuurbeleid, het ruimtelijke beleid en het gezondheids- en welzijnsbeleid, en verankeren deze samenwerking Goede voorbeelden van het werken met natuurvoordelen ontsluiten we via de groenblauwe atlas. Tegelijk faciliteren we kwaliteitsvolle natuur- en wijk-, zorg- en waterbossen, als basis in de woon-, werk-, speel- en zorgomgeving door bijvoorbeeld de projectoproepen Natuur in je buurt en Groene Rand. De boomkruinbedekking en oppervlakte stadsnatuur in verstedelijkte gebieden wordt minstens in stand gehouden”.*

Verder wordt invulling gegeven aan de Beleidsnota Vlaamse Rand, meer bepaald OD 1.2: met het Vlaamse Randfonds als hefboom pakken we de specifieke uitdagingen van de Vlaamse Rand *“De vergroening van de Vlaamse Rand wil ik verderzetten. Ik ga een structureel partnerschap aan met de minister van Omgeving om de open ruimte in onze regio te beschermen en te zorgen voor nog meer toegankelijk groen. Ik gebruik de middelen uit het Randfonds als hefboom voor grote projecten en aanvullend stimuleer ik met gerichte acties zowel lokale besturen en verenigingen als burgers en bedrijven om hun boompje bij te dragen.”*

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

- De projectoproep kadert binnen het GRUP VSGB, goedgekeurd op de Vlaamse Regering dd. 23 december 2011 en het hieraan gekoppeld uitvoeringsgericht voorstel voor het flankerend beleid open ruimte in het Vlaams Strategisch Gebied Brussel VR 2011 2312 DOC.1447/1BIS (bijlage 1). Deel 3, punt 3, Stimulansen, van de beslissing stelt: *“Als flankerende maatregel voor het VSGB is het noodzakelijk om een instrumentarium op te zetten waardoor provincie, gemeenten, intercommunales en privépartners armslag krijgen om via groene ingrepen de leefbaarheid minstens te bestendigen en waar het kan te versterken. Deze ondersteuning wordt ingezet op aankoop (50% subsidie) en aanleg (80% subsidie) van groen.”*

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

De oproep ‘Groene Rand’ wordt gelanceerd door Agentschap voor Natuur en Bos in samenwerking met Agentschap Binnenlands Bestuur, gericht op de realisatie van meer en beter toegankelijk groen in het Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel (VSGB). De deadline voor projectvoorstellen is 26 mei 2025.

Het projectvoorstel en de projectkosten moeten voldoen aan alle voorwaarden om in aanmerking te komen voor financiering (zie bijlage 2: “Projectoproep Groene Rand 2025”). Voldoen ze niet, dan wordt de aanvraag geweigerd.

De projectoproep Groene Rand startte in 2012 en de opzet is sindsdien ongewijzigd: De Vlaamse overheid voorziet deze projectoproep voor projecten in de Vlaamse rand rond Brussel die nieuw toegankelijk groen en groene verbindingen tussen de woongebieden en de groenpolen realiseren, de leefbaarheid via groene ingrepen versterken en via bos- en natuuruitbreiding bijdragen aan de realisatie van 1 miljoen extra bomen in de provincie Vlaams-Brabant.

Lokale overheden, verenigingen en organisaties die in de Vlaamse rand rond Brussel toegankelijke natuur realiseren, komen in aanmerking voor deze financiering. De financiering wordt toegekend voor de aankoop en/of inrichting van onroerende goederen in de Vlaamse rand rond Brussel voor de realisatie of verbetering van de toegankelijkheid van openbaar groen en voor de aanleg van bijkomend bos en natuur in kader van de realisatie van 1 miljoen extra bomen in de provincie Vlaams-Brabant. De financiering bedraagt 50% van de effectieve aankoopkosten – vermeerderd tot 60% wanneer de gronden worden aangekocht voor bebossing – en/of 80% van de effectieve inrichtingskosten.

Voor de projectoproep in 2025 zijn dit de belangrijkste aandachtspunten:

- De doelgroepen en doelgebieden blijven onveranderd
- Projectfinanciering is toegestaan voor zowel aankoop, inrichting, als een combinatie van beide.
- Aan de projectfinanciering zijn voorwaarden verbonden in geval van cumulatie van financieringsvormen
- De beoordelingscriteria zijn bijgestuurd met meer gewicht op schaal (geïntegreerde projecten) en doelmatigheid (IHD, AGNAS natuurgebieden)
- Projecten in herbestemde agrarische gebieden (HAG) worden uitgesloten van deze financiering.

Voor deze financiering komt een projectvoorstel in aanmerking wanneer het bestaat uit de aankoop en/of inrichting van gronden met het oog op:

Leefbaarheid: Het project draagt bij aan de leefbaarheid van de Groene Rand en/of een kwaliteitsvolle leefomgeving voor de inwoners van de Groene Rand door een verbetering van het aanbod en/of de toegang tot belevingsvolle natuur. Bijvoorbeeld door natuuroitbreiding op locaties met een beperkt (toegankelijk) aanbod of de realisatie van natuur waar deze inspeelt op een maatschappelijke vraag (natuuroplossingen).

Natuuroitbreiding/-verbetering: Het project zorgt voor natuuroitbreiding in de Groene Rand, het herstel en/of een verhoging van de natuurwaarde van een gebied – in het bijzonder door de aanplant van bomen en/of bos en de realisatie van natte natuur zoals vallei- en moerasgebieden, vochtige graslanden in valleien en veengebieden.

Visie (inrichting, gebruik, beheer): Het project heeft een duidelijke inrichtings-, gebruiks-, en beheervisie, ingebed in het beleid en de werking van de aanvrager en in relatie met de omgeving (bijvoorbeeld versterking realisatie stadsrand of speelbos, groen- recreatieve verbindingen, toegankelijke natuur in sterk verstedelijkt gebied...) Het project voldoet aan de Harmonisch Park- en Groenbeheerprincipes (duurzaam, dynamisch, divers).

Draagvlak: Er is een groot draagvlak voor het project, met betrokkenheid van partners en bevolking; sterke projecten hebben voldoende aandacht voor het draagvlak van het project (overleg met betrokkenen zoals lokale verenigingen, buurtbewoners, scholen...) en bevatten een helder communicatieplan (beplantingsmomenten, aankondiging via infokanalen, terreinbezoek...).

Realistisch voorstel: De voorgestelde aankoop- en inrichtingsmaatregelen, het bijbehorende stappenplan en het financieel plan zijn helder en realistisch onderbouwd en begroot.

Enkel projecten met een score van 60% of meer komen in aanmerking voor financiering.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Agentschap Natuur en Bos stelt 500.000,00 euro ter beschikking.

De uitgaven zullen aangerekend worden begrotingsartikel QDX-3QCE2FA-WT, basisallocatie QDX 3QC084 6322 van het begrotingsjaar 2024. De projectoproep is een uitvoering van Strategisch programma 3 'Overal Natuur'.

Agentschap Binnenlands Bestuur stelt 500.000,00 euro ter beschikking.

De herverdeling van middelen (thans afgerond 500.000,00 euro VAK en VEK) gaat van programma H, begrotingsartikel, SJO-1SHD2FB-WT (Vlaamse Randfonds), basisallocatie 1SH61000 (INITIATIEVEN OM GERICHT IN TE SPELEN OP DE GROOTSTEDELIJKE EFFECTEN BINNEN DE VLAAMSE RAND) naar programma Q, begrotingsartikel QB0-1QCE2OX-IS, basisallocatie 1QC183 (DOTATIE DAB MINAFONDS).

De Inspectie van Financiën heeft een positief advies gegeven op 24 februari 2025 over de aanpak van deze projectoproep (bijlage 3).

Het begrotingsakkoord werd aangevraagd op 14 maart 2025.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Er is geen weerslag op het bestaande personeelsbestand van de Vlaamse Overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

De subsidies in het kader van het beleid open ruimte in het Vlaams Strategisch Gebied Brussel worden opgezet ten voordele van de lokale besturen opdat zij armslag zouden krijgen om via groene ingrepen de leefbaarheid minstens te bestendigen en waar het kan te versterken.

4. VERDER TRAJECT

De Vlaamse minister, bevoegd voor Omgeving en Landbouw, is belast met de uitvoering. Het toezicht op de correcte uitvoering van dit subsidiebesluit gebeurt door het Agentschap voor Natuur en Bos.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te geven voor de lancering van de projectoproep in het kader van Vlaams Strategisch Gebied Brussel;
- 2° de Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw te gelasten met de uitvoering van deze beslissing.

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS

Viceminister-president van de Vlaamse Regering en
Vlaams minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn,

Ben WEYTS

Bijlagen:

1. Uitvoeringsgericht voorstel voor het flankerend beleid open ruimte in het Vlaams Strategisch Gebied Brussel VR 2011 2312 DOC.1447/1BIS
2. Projectoproep Groene Rand 2025
3. Advies Inspectie van Financiën van 24 februari 2025